

Warsztat antydyskryminacyjny nr 1 dla szkoły średniej

Przebieg: ćwiczenia integrujące, wprowadzenie do zagadnień stereotypów, uprzedzeń, dyskryminacji, oraz narzędzia „Skrzynka bezpieczeństwa”

Czas trwania

2 godziny lekcyjne / 1h 30 minut

Miejsce

Zoom lub inna platforma meetingowa, tablica online Jamboard

Skład

I prowadzący, I ko-prowadzący

Uczestnicy

od 20 do 30 osób

Etap projektowy: pierwszy warsztat wprowadzający w temat projektu

Infrastruktura: minimum jeden sprzęt do nagrywania głosu i nagrywania video, oddzielne pomieszczenie

Narzędzie: scenariusz moderatora, komputer z dostępem do szybkiego Internetu, taśma malarska, kartki, długopisy, ołówki, 2 różne zdjęcia tej samej osoby

Cel: poznanie potrzeb grupy odbiorców, ich wzorców zachowań i dotychczasowych doświadczeń związanych z tematem dyskryminacji w szkole, wprowadzenie do tematyki, uzgodnienie terminologii

1. Przygotowanie (ok. 10 minut przed warsztatem)

Przygotowujemy scenariusze i rozkładamy materiały, ustawiamy nagrywanie audio / audio-video, tworzymy tablicę Jamboard.

2. Wstęp (ok. 10 minut)

1. Krótco się przedstawiamy.
2. Prosimy o wpisanie w Zoomie lub zapisanie na taśmie malarskiej i przyklejenie w widocznym miejscu na ubraniu swoich imion i używanych form gramatycznych.

Projekt realizowany jest z dotacji programu Aktywni Obywatele - Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG.

3. Zadajemy całej grupie pytania:

Z czym kojarzy Ci się słowo „różnorodność”? / Co myślisz, kiedy słyszysz o różnorodności?

Prosimy osoby uczestniczące o wpisanie swoich odpowiedzi - korzystamy z tablicy on-line w programie Jamboard, bądź zapisujemy odpowiedzi na szkolnej tablicy.

3. Kontrakt (ok. 5 minut)

Ustalamy i zapisujemy zasady współpracy w trakcie trwania warsztatu. Tłumaczymy, że prosty kontrakt ułatwi nam komunikację. Jeśli grupa nie zacznie proponować ważnych dla nich zasad, możemy zasugerować kilka punktów (mówimy z perspektywy Ja, nie oceniamy innych poglądów, słuchamy wypowiedzi innych osób, szanujemy swój czas itd.). Gdy powstanie prosimy każdego o potwierdzenie, że zgadza się z ustalonymi zasadami (przez podniesienie ręki lub kciuk w górę na zoom-ie). Kontrakt ma być cały czas dostępny, można się do niego odwołać bądź uzupełnić go w trakcie warsztatu.

4. Koniczyna (ok. 15 minut)

Cel edukacyjny: Lepsze poznanie i zrozumienie kwestii przynależności.

Cel grupowy: Budowanie zaufania w grupie, otwieranie na dyskusję.

Potrzebne materiały: kartka i coś do pisania

1. Prosimy uczestników o narysowanie czterolistnej koniczyny, albo podzielonego na cztery części okręgu. Mają za zadanie wpisać w puste miejsca - grupy, do których przynależą (maks. 4), takie, które są dla nich teraz najważniejsze, lub jakie przychodzą im do głowy (ok. 5 minut). Uczestnicy nie pokazują swoich kartek reszcie. (chodzi o własne pomysły, przykład ze strony prowadzącego tylko w razie trudności: Ludzie, Polacy, Małżonkowie, Osoby LGBTQIA+, Europejczycy, kobiety, matki, córki, Nastolatki, Osoby uczniowskie, itp.)

2. Prośba o podniesienie rąk u osób, które wpisały grupy związane z upodobaniami, pasjami, wyglądem, nauką. Kolejno pytanie o grupy związane z płcią, narodowością, stanem zdrowia, byciem w spektrum autyzmu / ADHD, kolorem skóry, orientacją psychoseksualną. Zwracamy uwagę, na to, co bywa dla nas ważne, gdy myślimy o sobie. Przechodzimy do dyskusji.

Projekt realizowany jest z dotacji programu Aktywni Obywatele - Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG.

6. Dyskusja (ok. 15 minut)

Cel edukacyjny: Lepsze poznanie i zrozumienie kwestii przynależności i jej wpływu na codzienne funkcjonowanie.

Cel grupowy: Budowanie zaufania w grupie, otwieranie na dyskusję.

Pytamy:

1. Skąd wybór właśnie takich a nie innych grup, do których należycie?
2. Które z przynależności mają większy niż inne wpływ na codzienne życie?
3. Któreś cechy są najważniejsze w funkcjonowaniu w szkole, w społeczeństwie?

7. Przerwa

Wykorzystanie miejsca ciszy, dla osób, którym w czasie przerwy jest trudno ze względu na hałas.

8. Wizualna biografia (ok. 10 minut)

Cel edukacyjny: Uwrażliwienie na działanie mechanizmów stereotypizacji.

Cel grupowy: Uświadomienie wpływu pierwszego wrażenia na opinie o człowieku i jego funkcjonowanie w grupie.

Dokładny opis ćwiczenia: <http://bc.ore.edu.pl/Content/190/antydiskryminacja.pdf> (s. 70-71)

1. Przedstawiamy dwa różne zdjęcia tej samej osoby, za każdym razem pytając o skojarzenia z osobą przedstawioną na zdjęciu i prosząc o wpisanie ich na Jamboardzie (po ok. 2,5 minuty na zdjęcie). Na żywo podajemy zdjęcie klasie i zapisujemy na tablicy skojarzenia. (w materiale źródłowym są to: 1. Zdjęcie osoby w podkoszulku, z papierosem, nieuczesanej; 2. Zdjęcie osoby w garniturze, okularach i starannie zaczesanych włosach)
2. Dyskusja na temat tego, jakie cechy, tożsamości zostały osobie przypisane i dlaczego (ok. 5 minut).
3. Podsumowujemy ćwiczenie, pytamy grupę o definicję stereotypu. Podkreślamy, że stereotypy są zarówno pozytywne, jak i negatywne, zazwyczaj nieświadomione.

Projekt realizowany jest z dotacji programu Aktywni Obywatele - Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG.

9. Łańcuch dyskryminacji (ok. 20 minut)

Cel edukacyjny: Wyjaśnienie zależności między stereotypami, uprzedzeniami a dyskryminacją i przemocą.

Cel grupowy: Otwieranie na dyskusję, uczenie się od siebie nawzajem.

Pytamy:

- Czym się od siebie różnią stereotypy i uprzedzenia?
 - Czy stereotypy zawsze dotyczą czegoś złego?
 - Co to jest dyskryminacja?
 - Jakie grupy są na nią najbardziej narażone?
 - Jakie są rodzaje przemocy?
 - Kiedy dokładnie, pojawia się przemoc?
- Przypominamy, także w formie wizualnej **Łańcucha dyskryminacji**:

Stereotypy-----Uprzedzenia-----Dyskryminacja
(warto mieć przygotowane definicje i przykłady poszczególnych elementów łańcucha)

10. „Skrzynka bezpieczeństwa” i zakończenie (ok. 15 minut)

Cel edukacyjny: Zebranie wszystkich informacji i poukładanie ich w logiczną całość.

Cel grupowy: Domknięcie procesu grupowego.

1. Prośba do uczestników o „praktyczne na co dzień” pomysły na zapobieganie dyskryminacji i przemocy.
 2. Wprowadzamy koncepcję „Skrzynki bezpieczeństwa” (załącznik o nazwie „Skrzynka bezpieczeństwa”- folder) Wyjaśniamy, że to sposób na anonimowe zgłaszanie incydentów przemocy, dyskryminacji, dokuczania z jakiegokolwiek powodu. Przekazujemy i omawiamy folder z głównymi informacjami o Skrzynce bezpieczeństwa. Udostępniamy anonimową ankietę, za pomocą której można zgłaszać niepokojące sytuacje. Omawiamy sposób funkcjonowania skrzynki w strukturze danej szkoły, kto odbiera wiadomości, co się z nimi dzieje? (przykłady są opisane na folderze)
- Link do uniwersalnej ankiety** <https://www.surveio.com/survey/d/Q2F6W7L2N4R4W2B4Q>
3. Pokazujemy osobom ich początkowe skojarzenia ze słowem "różnorodność", pytamy, czy dodałyby coś albo usunęły z listy.
 4. Podsumowujemy warsztaty:
 - Dziękujemy za udział.
 - Pytamy: Czy czegoś się nauczyliście(łyście) na tych warsztatach? Zbieramy wnioski uczestników nt. grup, tożsamości, zapobiegania dyskryminacji i przemocy, różnorodności itd. Z czym wychodzicie z tych warsztatów? Inspiracje? Pytania? Z czego jesteście zadowoleni(one), a co Wam się nie podobało?
 - Ankieta ewaluacyjna po warsztatach.

Projekt realizowany jest z dotacji programu Aktywni Obywatele - Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG.